

Notáhta • Notat

Geasa/Til: «NHD-Kunnskapsinnhenting»

Min čuj./Vår ref: 12/2563 - 2

Beaivi/Dato: 27.04.2012

Sametingets innspill til regjeringens kunnskapsinnhenting om økt verdiskapning i nord – Marin næring

Sametinget ønsker å nyttegjøre seg de marine ressursene på en måte som trygger og utvikler bosetting, kultur, språk og identitet til befolkningen i kyst og fjordområdene i Norge. Sametinget vil gjennom utvikling og innovative prosesser på alle samfunnsområder, i hele livsløpet fra vugge til grav, sette fokus på enkeltmenneskets behov og deres hverdagsliv i sine nærområder.

Sametinget arbeider for aktiv nyskapning og innovasjon, og gjennom dette å bidra til et allsidig og moderne næringsliv med attraktive arbeidsplasser. Vi vil ha et særlig fokus på ungdom og kvinner.

Sametinget vil medvirke til at lokalbefolkningen får større innflytelse over bruken av ressursene gjennom regional og lokal forvaltning. Tradisjonell kunnskap legges til grunn for forvaltning, forskning og næringsutvikling i samiske områder. Sametinget anser det som særdeles viktig at samisk næringsutvikling bygges og videreføres ut fra samenes egne premisser.

Sametinget vedtok Næringsmelding i 2011 (se vedlegg) og her gikk tinget inn for:

- Et sterkere og allsidig næringsliv
- Et næringsliv som bygger på og tar vare på hensyn til samisk kultur, natur og miljø
- Et næringsliv som danner grunnlag for livskraftig lokalsamfunn der mennesker ønsker å bo

Tradisjonelle samiske næringer er fiske, jordbruk, reindrift, duodji og utmarksnæringer eller kombinasjon av disse. I følge kunnskapsinnhenting fra Telemarksforskning (vedlegg) står tradisjonelle næringer (her primærnæringer) ovenfor store utfordringer når det bl.a. gjelder rekruttering.

Reiseliv er et av satsningsområdene nasjonalt. Samisk natur og kultur kan dermed bli en enda viktigere del av tilbudet innen reiseliv i fremtiden. Samisk reiseliv vil gi helårige arbeidsplasser, og være med på å sikre bosettingen i samiske distrikter. I formidling av kultur og historie i reiselivssammenheng er det viktig at ekthet og troverdighet er i samsvar med samiske interesser, normer og skikker. Sametinget vil derfor arbeide for at samisk reiseliv utvikles på samenes egne premisser, og at bedrifter som selger samiske kulturopplevelse skal ha en verdig samisk kulturprofil. Reiselivsnæringen i samiske områder må utvikles slik at det oppstår lokal medvirkning, og ikke på noen måter kan medvirke til en forflating av samiske kulturen.

Fisketurisme i samiske områder er en ny næring som i enkelte områder har skapt viktige arbeidsplasser både for kvinner og menn. Utvikling av fisketurisme kan skje i samarbeid med tradisjonell bruk av de marine ressursene.

Kulturnæringer fremstiller kulturelle produkter, og utgjør i dag en stadig viktigere innsatsfaktor i næringsutviklingen. Der kulturelle produkter inngår kan betegnes som *kulturbasert næringsutvikling* eller *kulturbaserte næringer*. Der kulturelle produkter inngår i reiselivsvirksomheter bruker vi begrepet *kulturbasert reiseliv*. Sametinget anser næringspotensialet innenfor kultur og tradisjon som økende. Sametinget legger til grunn denne virksomheten er basert på samisk kultur og tradisjon.

I utvikling av det samiske samfunnet anser Sametinget det som påkrevd å innhente, synliggjøre og inkorporerer lokal kunnskap i forvaltning, forskning og lovgivning i det samiske området. Dette vil også føre til en revitalisering av samisk kultur- og næringsforståelse i en moderne innovasjons- og næringstilpassning.

Kunnskaps- og næringsutvikling er en forutsetning for å skape levende bygder. Levende bygder er den beste garanti for sikring og utvikling av samisk kultur og språk. Det er derfor en stor utfordring for Sametinget å bli hørt av norske myndigheter i spørsmål som påvirker utviklingen av næringstilpassning i samiske områder.

Sametinget ser positivt til NHD-Kunnskapsinnhenting, og stiller seg gjerne til disposisjon for besvarelse av spørsmål som angår samiske forhold.

Dearvuodaiguin/Med hilsen

Inge Arne Eriksen
seniorráððeaddi/seniorrådgiver

Vedlegg:

1. Sametingetsmelding om næringsutvikling – 2011;
<http://www.sametinget.no/content/download/688/5704/version/2/file/Sametingsmelding+om+n%C3%A6ringsutvikling+%282011%29.pdf>
1. Næringsutvikling og attraktivitet – Samisk områder, av Telemarksforskning 2010;
<http://www.sametinget.no/content/download/867/7987/version/2/file/Rapport+om+n%C3%A6ringsutvikling+2011.pdf>